

Aanpak kwetsbare EU-arbeidsmigranten

www.zaanstad.nl

ZNSTD

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
DE AANPAK ARBEIDSMIGRANTEN.....	5
Pijler 1: Het verstoren van criminele netwerken die zich bezighouden met mensenhandel en uitbuiting, het onderuithalen van hun verdienmodel en het opwerpen van barrières om zich in Zaanstad te vestigen.....	5
Pijler 2: Het handhaven op illegale en overlastgevende situaties.....	6
Pijler 3: Ondersteunen van aanwezige groep arbeidsmigranten in kwetsbare situatie met de focus op kinderen: ervoor zorgen dat zij een beter toekomst perspectief hebben.....	6
Pijler 4: Ondersteunen van professionals die in het dagelijks werk te maken hebben met deze groep, zodat de Zaanse hulpverlening niet nog verder onder druk komt te staan.....	7
ORGANISATIE EN FINANCIËN.....	9
Gezamenlijke aanpak, organisatie en monitoring.....	9
Organisatie.....	9
Planning en werkwijze.....	9
Kosten.....	9
Dekking.....	11
Bijlage 1: samenstelling gemeentelijk kernteam aanpak arbeidsmigranten.....	13

Aanpak kwetsbare EU – arbeidsmigranten

Inleiding

Zaandam Oost maakt onderdeel uit van het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (NPLV). Meer dan 40 partijen nemen deel aan het “Pact Zaandam Oost” om de kansen voor kinderen in dit gebied te vergroten, armoede te bestrijden, criminaliteit aan te pakken en de leefbaarheid te vergroten. De vijf wijken van Zaandam Oost hebben meer dan andere wijken van Zaanstad te maken met de instroom van arbeidsmigranten. Een heel kwetsbare groep, die zorgt voor nog meer druk op de leefbaarheid in de wijken en op onderwijs en zorg.

Steeds meer professionals in de zorg, sociaal domein en onderwijs uiten hun zorgen over met name de Bulgaarse arbeidsmigranten en hun kinderen. De groep heeft vaak te maken met slechte woonomstandigheden, gezondheidsproblemen, minder toegang tot voorzieningen en sociale uitsluiting. Ze lopen het risico om verstrikt te raken in mensenhandel, seksuele, criminele en arbeidsuitbuiting. Kwalitatief onderzoek van Pharos naar deze groep laat zien dat het hen niet goed lukt om te integreren in een nieuwe samenleving. Het ontbreekt hen aan informatie over hun rechten en verantwoordelijkheden, aan inzicht in de Nederlandse cultuur, aan taal- en gezondheidsvaardigheden en ze blijven voor werk en huisvesting lange tijd afhankelijk van (malafide) tussenpersonen. Naar schatting verblijven ten minste 4.000 Bulgaren in Zaanstad, waarvan 72% in Zaandam Oost.

In de wijken van Zaandam Oost is er geen absorptievermogen meer om de problematiek die gepaard gaat met de komst van arbeidsmigranten op te vangen. De doelstellingen van het Pact komen onder druk te staan. De problemen zijn complex en hardnekkig. Daarom is een meerjarige aanpak nodig van de gemeente en haar samenwerkingspartners.

Zaanstad is daarom bezig met het opzetten van een aanpak voor kwetsbare EU-arbeidsmigranten, waarbij aan de ene kant wordt ingezet op het aanpakken van criminele netwerken die de arbeidsmigranten uitbuiten (pijler 1) en het handhaven op illegale praktijken (pijler 2). Aan de andere kant wordt ingezet op het helpen van de aanwezige groep arbeidsmigranten, met de focus op kinderen, zodat zij een beter toekomst perspectief krijgen (pijler 3). Onderdeel van de aanpak is ook het ondersteunen van professionals die in het dagelijks werk te maken hebben met deze groep, zodat de hulpverlening niet nog verder onder druk komt te staan (pijler 4). Géén onderdeel van de aanpak is het zorgdragen voor huisvesting.

In dit document staat per pijler beschreven welke interventies er lopen, welke binnenkort starten en welke interventies nog verder uitgewerkt gaan worden. Met name op pijler 1 en 2 zijn al interventies ingezet, zoals het invoeren van de glazenwassersvergunning, de nieuwe huisvestingsverordening en de intensivering van de controles door Team Wijkgerichte Overlast. Er zal nu ook een start gemaakt worden met pijler 3 en 4 door middel van sleutelpersonen, adviseurs en informatievoorziening.

Er zijn meer potentiële interventies naar voren gekomen uit gesprekken en werksessies, maar deze vragen meer tijd voor onderzoek en uitwerking. Daarom wordt z.s.m. een gemeentelijk kernteam samengesteld met trekkers op de verschillende onderdelen die samen met Pact partners en andere relevante partijen de interventies verder uitwerken. Zoveel mogelijk wordt aangesloten bij bestaande initiatieven en bijbehorende financieringsbronnen. De precieze kosten zullen worden uitgewerkt per

interventie en ter besluitvorming aan de betreffende portefeuillehouder, College en samenwerkingspartners worden voorgelegd.

De interventies zijn tot stand gekomen op basis gesprekken met wijkmanagers, handhavers, opgavemanagers en –regisseurs werkzaam bij het Pact programmabureau en de gemeente, adviseurs op verschillende thema's bij de gemeente, de adviseur Bulgaarse arbeidsmigranten, sociaal wijkteam, primair en voortgezet onderwijs, enkel inwoners en het kwalitatieve onderzoek van Pharos. De contouren zijn neergezet tijdens een "speedlab" waar onder andere aanwezig waren: ministerie van Binnenlandse Zaken, arbeidsinspectie, politie, gemeente, Belastingdienst, Stichting Barka, Stichting Fairwork. Ook is informatie opgehaald bij gemeente Den Haag, waar ook veel met name Bulgaarse arbeidsmigranten zijn.

De aanpak is getoetst tijdens een werksessie met medewerkers van o.a. de GGD, wijkteams, basisscholen, leerplicht, de bieb, kinderopvang, gemeente. Zij onderschrijven de prioritering die wordt aangebracht in de aanpak op pijler 3 en 4.

DE AANPAK ARBEIDSMIGRANTEN

Pijler 1: Het verstoren van criminele netwerken die zich bezighouden met mensenhandel en uitbuiting, het onderuithalen van hun verdienmodel en het opwerpen van barrières om zich in Zaanstad te vestigen

Opgave veiligheid/ondermijning

Doel van deze pijler is om de toestroom van arbeidsmigranten via criminele netwerken te verminderen en de (tussenpersonen van) malafide organisaties op te sporen en aan te pakken.

Hoe doen we dat?

Reeds lopende interventies:

1. Invoering van glazenwassersvergunning per 1 juli 2024
Per 1 juli gelden regels omtrent het vestigen van glazenwassersbedrijven in Zaanstad Oost en het wassen van ramen in Zaanstad. Op 20 juni is de gemeenteraad via een RIB op de hoogte gesteld van de stand van zaken.
2. Invoering nieuwe huisvestingsverordening per mei 2024: regels voor woningsplitsing/verkamering en opkoopbescherming.
Met dit beleidsinstrumentarium zijn er nu kaders op basis waarvan gehandhaafd kan worden op overbewoning en woonfraude (zie pijler 2).

Interventies die momenteel opgezet worden:

3. Samenwerking met de overheid van Bulgarije
Er wordt een samenwerking opgestart met het ministerie van binnenlandse zaken van Bulgarije, de Bulgaarse ambassade en de politie met als doel de toestroom van arbeidsmigranten via malafide tussenpersonen naar Zaanstad te stoppen en de kinderen die in onveilige situaties verkeren, te helpen.
4. Opsporingsprogramma in samenwerking met politie, arbeidsinspectie, belastingdienst, etc.
Tijdens een "speedlab" in april met verschillende landelijke instanties zijn de contouren neergezet voor een opsporingsprogramma. Dit wordt verder uitgewerkt.
5. Onderzoek naar aanvullende vergunningen (n.a.v. moties en amendementen).
Er is een [motie](#) ingediend om een onderzoek te doen naar het verplichten van een verhuurdervergunning. Dit onderzoek staat voor het 4^e kwartaal van 2024 op de planning. [Onderzoek](#) naar uitbreiding van het gebied waar de nieuwe regels uit de huivestingsverordening gelden wordt nog gepland.
6. Communicatie over de glazenwassersvergunning richting de glazenwassers en de bewoners van Zaanstad (de klanten).
7. Analyse en monitoring van de effecten van de invoering van de glazenwassersvergunning.

Interventies die nog verder verkend zullen worden onder deze pijler:

- (Tijdelijke) opvang voor slachtoffers van arbeidsuitbuiting: in kaart wordt gebracht of de arbeidsmigranten aanspraak kunnen maken op regionale of landelijke voorzieningen voor slachtoffers van arbeidsuitbuiting. Zo niet, dan onderzoek naar alternatieven.
- Ondersteuning bij terugkeer naar land van herkomst.
- Gegevensdeling tussen instanties en organisaties (als onderdeel van punt 2 en 3 onder pijler 1).
- Actief bemiddelen naar ander werk: wat zijn de mogelijkheden om het arbeidspotentieel van de aanwezige groep arbeidsmigranten in te zetten voor legale werkgevers?

Deze laatstgenoemde vier interventies worden verder verkend en uitgewerkt en zullen eventueel ter besluitvorming worden voorgelegd aan het College en DB Pact op het moment dat hier consequenties aan verbonden zijn, bijvoorbeeld financieel of voor de uitvoering.

Pijler 2: Het handhaven op illegale en overlastgevende situaties

Opgave veiligheid en verstedelijking/leefbare wijken/wonen

Doel van deze pijler is om op te treden tegen illegale en overlastgevende situaties, zodat overlast en verloedering wordt tegengegaan. Arbeidsmigranten wonen vaak met veel mensen in relatief kleine woningen met o.a. geluidsoverlast, huisvuildumpingen en parkeeroverlast als gevolg. Ook zijn er signalen van drugsgebruik en –handel of andere illegale activiteiten. Er wordt op dit moment al gehandhaafd door verschillende teams. In aanvulling daarop komen er meer handhavingstrategieën.

Hoe doen we dat?

1. Handhaving op glazenwasservergunning.
Belangrijke onderdelen hiervan zijn de screening en bibob-toetsing van de vergunningaanvragen.
2. Intensiveren controles door Team Wijkgerichte Overlast op regels van nieuwe huisvestingsverordening.
Voorbereidingen worden getroffen om vanaf 1 september de handhaving rond de aanpak van woonfraude en overbewoning uit te kunnen voeren.
3. Samenwerking en gegevensuitwisseling tussen het team Wijkgerichte Overlast, Vergunningen en Juridische Zaken t.b.v. het behandelen van aanvragen omgevingsvergunning en/of een omzettingsvergunning.

Interventies die nog verder verkend zullen worden onder deze pijler om de leefbaarheid in Zaandam Oost zichtbaar te vergroten en overlast en verloedering in de wijken tegen te gaan:

- Versnellen van procedures inschrijving in de BRP en opleggen bestuurlijke boete, zodat ingegrepen kan worden op niet registratie (om bewust onder de radar te blijven), overbewoning en woonfraude. Doel is om in het derde kwart van 2024 tot besluitvorming te komen.
- Zichtbaar optreden tegen parkeeroverlast door het opschalen van het huidige parkeerbeleid op buitenlandse kentekens naar heel Zaandam Oost (verkenning)
- Draagvlak onderzoek voor vergund parkeren in de Kogerveldwijk
- Snel acteren op afvalproblematiek en huisvuildumpingen en gebruiken deze meldingen ook voor het signaleren van woonfraude of woonoverlast
- Tegengaan van geluidsoverlast en dreigende geweldsituaties samen met de politie.

De laatstgenoemde vijf interventies worden verder verkend en uitgewerkt en zullen eventueel ter besluitvorming worden voorgelegd aan het College en DB Pact op het moment dat hier consequenties aan verbonden zijn, bijvoorbeeld financieel of voor de uitvoering.

Pijler 3: Ondersteunen van aanwezige groep arbeidsmigranten in kwetsbare situatie met de focus op kinderen: ervoor zorgen dat zij een beter toekomst perspectief hebben.

Opgave kansengelijkheid en gezondheid/jeugd

Achterliggende gedachte is dat ook kinderen van EU-arbeidsmigranten kansen moeten hebben op talentontwikkeling en een kansrijke toekomst. We willen de positie verbeteren van arbeidsmigranten en hun kinderen die zich hier gevestigd hebben en van plan zijn te blijven.

Naar schatting zijn er ongeveer 1.000 kinderen en jongeren van Bulgaarse afkomst in Zaanstad. De situatie van deze kinderen is in beeld gebracht door Pharos. Er zijn grote zorgen over hun toekomst vanwege taal- en ontwikkelachterstanden, de slechte woonomstandigheden, gezondheidsproblemen, armoede, het veelvuldig verzuim van school en schooluitval, lonkende criminaliteit en/of gedwongen arbeid. Eerstelijns hulpverleners en onderwijzers kunnen deze kinderen en gezinnen op dit moment onvoldoende helpen. Onderstaande interventies dragen bij aan beter contact met de gezinnen, meer vertrouwen in de overheid en bekendheid met de mogelijkheden in Zaanstad; ouders van deze kwetsbare kinderen weten de weg naar hulp en ondersteuning te vinden en zijn niet bang om hulp te vragen.

De informatievoorziening is ook gericht op de rechten en plichten die arbeidsmigranten hebben, het belang van goede inschrijving en de mogelijkheden van (ondersteuning bij) terugkeer naar het land van herkomst.

Hoe doen we dat?

1. Werven van sleutelpersonen/ ervaringsdeskundigen uit de eigen gemeenschap om informatie te ontsluiten en activiteiten te organiseren voor kinderen en hun ouders. Sleutelpersonen zijn een ingang naar de gemeenschap en de kinderen; zo weten we wat er aan de hand is en kan erop worden ingespeeld.
2. Werven en opleiden van adviseurs arbeidsmigranten: outreachend werken, informeren over rechten & plichten, voorzieningen, verbindingen leggen met instanties, terzijde staan, etc.
3. Inrichting van (regionaal) informatiepunt arbeidsmigranten: laagdrempelige informatie in eigen taal over rechten en plichten, stimuleren van registratie, zorg en onderwijs in Nederland, etc.
4. Voorlichtingsbijeenkomsten voor ouders
5. Informatiemateriaal in eigen taal
6. Organisatie van een festival der verbinding (ook wel: arrival event), waar leuke activiteiten voor kinderen worden gecombineerd met informatievoorziening aan ouders over voorzieningen in Zaanstad.

Interventies die nog verkend zullen worden onder deze pijler:

- Het aanbieden van een facultatieve inburgeringscursus en taalklassen, aansluitend bij aanbod Sagenn, de Bieb en De Sluis
- Voor- en voerschoolse educatie specifiek voor deze doelgroep
- Verlenging kernschool en internationale schakelklas
- Verkenning pilot met “verlengde peutertijd”: voorkomen dat kinderen niet-schoolrijp zijn als naar de basisschool gaan
- Vangnet voor gezinnen met jonge kinderen die buiten hun schuld op straat komen te staan
- Gegevensuitwisseling tussen scholen, jeugdteam e.a. en afspraken over coördinatie
- Bestaande voorzieningen beschikbaar/bereikbaar maken voor deze doelgroep door ze uit te breiden, aan te passen of bekend te maken:
 - VVE, peuterspelen, ouder en kind club, peuteracademie
 - Brugfunctionarissen
 - GGD, incl. consultatiebureau en MABZ
 - Jeugdpreventieprogramma
 - Wijkteams
 - Jeugdteam
 - Centering Pregnancy/Centering Parenting
 - Werkgroep kwetsbare meiden
 - Bewegen werkt
 - Voor een kansrijke start
- Samenwerking met bestaande (sport)clubs

De laatstgenoemde acht interventies worden verder verkend en uitgewerkt en zullen eventueel ter besluitvorming worden voorgelegd aan het College en DB Pact op het moment dat hier consequenties aan verbonden zijn, bijvoorbeeld financieel of voor de uitvoering.

Pijler 4: Ondersteunen van professionals die in het dagelijks werk te maken hebben met deze groep, zodat de Zaanse hulpverlening niet nog verder onder druk komt te staan.

Opgave gezondheid (jeugd, Wmo, zorg&veiligheid), kansengelijkheid (participatie en onderwijs) en veiligheid

Hoe doen we dat?

1. Inzet adviseurs Bulgaarse arbeidsmigranten (expertiseteam) ter ondersteuning van hulpverleners en professionals: voorlichting over de doelgroep, ondersteuning bij gesprekken, spreekuren op scholen
2. Professionals (SWT, JT, GGD, politie, onderwijs) trainen in cultuursensitief werken door Pharos
3. Gezamenlijke voorlichting aan ouders op locatie (scholen, kinderdagverblijven, etc).

Interventies die nog verder verkend zullen worden onder deze pijler:

- Inzet leerplicht: specifieke preventieve aanpak voor deze doelgroep.
- Brugfunctionarissen voor VO scholen
- Intervisie en kennisdeling tussen professionals van verschillende organisaties

De laatstgenoemde drie interventies worden verder verkend en uitgewerkt en zullen ter besluitvorming worden voorgelegd aan het College en DB Pact op het moment dat hier consequenties aan verbonden zijn, bijvoorbeeld financieel of voor de uitvoering.

ORGANISATIE EN FINANCIËN

Gezamenlijke aanpak, organisatie en monitoring

Voor een succesvolle uitvoering van de aanpak is integrale samenwerking tussen de opgaven noodzakelijk. Dit geldt zowel voor de interne samenwerking binnen de gemeente, maar ook voor de samenwerking tussen de verschillende partners van het Pact.

Hoe doen we dat?

1. Kernteam gemeente met hierin vertegenwoordiging van onderwijs, zorg, wonen, ondermijning en handhaving om interventies verder uit te werken, te sturen op de effecten van de interventies, kennis te delen en de aandacht voor dit complexe vraagstuk te houden.
2. Aansluiting van de programmamanager bij bestaande overlegvormen in het Pact, zoals het overleg van de Pact opgavemanagers en terugkoppeling op de voortgang in de ambtelijke stuurgroep en het DB Pact.
3. Casusoverleg "Regelgeving, vergunningverlening, handhaving en bezwaar en beroep Leefbaarheid Zaandam Oost" - nu nog alleen gemeentelijk, maar mogelijk uit te breiden met externen n.a.v. concrete casus.
4. Afstemming en uitwisseling met regionale Aanpak Mensenhandel .
5. Landelijke lobby via de VNG Commissie Jeugd, Zorg en Onderwijs en de NPLV-gebieden voor financiering en regelgeving.
6. Het ontwikkelen van een set aan indicatoren waarmee de interventies kunnen worden gemonitord en de impact van de interventies kan worden gemeten (kwalitatief of kwantitatief).

Organisatie

Er wordt een gemeentelijk kernteam voor de aanpak arbeidsmigranten samengesteld met trekkers op de verschillende pijlers en subonderdelen om de interventies uit te voeren en nieuwe interventies te verkennen en verder uit te werken in samenwerking met betrokken collega's en samenwerkingspartners. De samenstelling van het kernteam is opgenomen als bijlage 1. De coördinatie over het geheel is in handen van een projectleider expert (in de rol van programmamanager aanpak arbeidsmigranten). De programmamanager zal zelf ook trekker zijn van onderdelen. Op andere onderdelen kan een projectleider worden ingezet, bijvoorbeeld voor het oprichten van het expertiseteam en regionaal informatiepunt.

Planning en werkwijze

Na goedkeuring van deze aanpak, wordt gestart met de voorbereidingen van de interventies genoemd onder pijler 3 en 4. Streefdatum om daadwerkelijk te starten met deze interventies is september 2024. Looptijd is 3 jaar.

Alle lopende interventies van pijlers 1 tot en met 4 worden gemonitord om het effect van de interventie te volgen. Indien nodig, worden interventies bijgesteld. De werkwijze is dus leren in de praktijk en aanpassen (of stopzetten) n.a.v. ervaringen.

Kosten

Onderstaande tabel geeft weer welke kostenposten worden verwacht. Een aantal interventies onder pijler 1 en 2 loopt al en is reeds voorzien in de kosten, doordat hier eerder capaciteit voor is vrijgemaakt (danwel binnen bestaande capaciteit danwel extra middelen voor zijn gevonden). Voor sommige interventies zijn de kosten nog niet bekend. Voor pijler 3 en 4 is geld beschikbaar via de SPUK Kansrijke wijk en een subsidie van het ministerie van SZW aangevuld met andere financieringsbronnen (zie paragraaf "dekking").

Onderwerp	Benodigde capaciteit, middelen, materiaal	Schatting kosten per jaar*
Pijler 1: Verstoren criminele netwerken		
Invoering glazenwassersvergunning	Reeds voorzien.	
Samenwerking met Bulgarije	Nader uit te werken.	
Opsporingsprogramma	Binnen bestaande capaciteit.	
Invoering huisvestingsverordening	Reeds voorzien.	
Onderzoek aanvullende vergunningen	Binnen bestaande capaciteit.	
Pijler 2: Handhaven		
Intensiveren inzet TWO	Voorzien tot eind 2025 via regiodeal en VHF gelden.	
Handhaven op glazenwassersvergunning	Reeds voorzien.	
Versnellen procedures inschrijven BRP en opleggen bestuurlijke boetes	Uitwerking en besluitvorming in Q3.	
Samenwerking en gegevensuitwisseling	Nader uit te werken.	
Pijler 3: Ondersteuning t.b.v. kinderen van kwetsbare arbeidsmigranten		
Sleutelpersonen	<ul style="list-style-type: none"> - Vrijwilligers- en reiskostenvergoeding voor sleutelpersonen per activiteit - Training van Pharos over de rol van een sleutelpersoon. - Budget voor activiteiten 	<p style="text-align: right;">Nader te bepalen</p> <p style="text-align: right;">€ 10.000</p> <p style="text-align: right;">€ 20.000</p>
Adviseurs arbeidsmigranten	<ul style="list-style-type: none"> - 2 of 3 Fte adviseur arbeidsmigranten - Training van Pharos - Laptops + telefoons 	<p style="text-align: right;">€ 200.000 (ex BTW)**</p> <p style="text-align: right;">€ 5.000 eenmalig</p>
Informatiepunt	<ul style="list-style-type: none"> - Huur ruimte - Printer - Budget voor koffie, thee, papier, pennen, etc. - Mobiel infopunt: busje of mobiele kraam*** 	<p style="text-align: right;">€ 12.000 (ex BTW en servicekosten)</p> <p style="text-align: right;">€ 1.200 per jaar</p> <p style="text-align: right;">Nader te bepalen***</p>
Voorlichtingsbijeenkomsten	<ul style="list-style-type: none"> - Budget voor koffie, thee, uitnodigingen 	€ 5.000
Informatiemateriaal in eigen taal	<ul style="list-style-type: none"> - Vertaalkosten - Opmaak - Drukkosten 	€ 10.000
Festival der verbinding	<ul style="list-style-type: none"> - Locatie - Budget voor aankleding, presentje, inhuur activiteiten, etc. 	€ 20.000 per keer/jaar
Totaal pijler 3	-	€ 283.200, excl. vrijwilligers en reiskostenvergoeding en mobiel punt

Pijler 4: Ondersteuning van professionals		
Adviseurs arbeidsmigranten	Zie pijler 3.	
Trainingen cultuursensitief werken	- Trainingen voor professionals van Pharos	€ 3.000 (per training 8- personen) x 15 = 45.000 eerste jaar****
Voorlichtingsbijeenkomsten	Zie pijler 3.	
Totaal pijler 4		€45.000
Totaal pijler 3+4		€ 328.200 , excl. vrijwilligers en reiskostenvergoeding en mobiel punt

* Kosten zijn een inschatting per jaar vanaf startdatum aanpak (september 2024 tot en met september 2025).

** Er zijn bijkomende overheadkosten indien ze in dienst komen van de gemeente. Wanneer met extern geld gefinancierd, moet daar een afweging over worden gemaakt (wel/geen overhead rekenen).

***Mobiel informatiepunt is nog onderwerp van gesprek. Gestart wordt met een fysieke locatie. Keuze voor vorm mobiel informatiepunt zal nog worden voorbereid.

**** Het eerste jaar worden de meeste trainingen gegeven om alle professionals te trainen. Vanaf 2026 zijn de kosten lager, omdat het dan minder professionals betreft (opfriscursus of nieuwe medewerkers). Schatting €20.000 per jaar vanaf 2e jaar.

Kosten voor pilots en nieuwe interventies

Er zullen kosten voortvloeien uit (pilots met) interventies die nog uitgewerkt moeten worden, zoals preventieve inzet leerplicht, verlenging kernschool en/of ISK, opvang voor arbeidsmigranten die buiten hun schuld op straat komen te staan, bemiddeling naar ander werk en andere deelprojecten die voortvloeien uit de aanpak. Hier zullen t.z.t. nadere afspraken over worden gemaakt met de betrokken partijen en/of ministeries. In geval er een gemeentelijke bijdrage nodig is, zal dit aan de betreffende portefeuillehouder en/of College worden voorgelegd.

Dekking

Dekking van kosten kan gevonden worden bij:

SPUK Kansrijke wijk (subsidie Pact)	€503.000 voor 3 jaar (€167.000 per jaar)	Over besteding van deze middelen moeten afspraken gemaakt worden met Pact. De middelen zijn specifiek toegekend voor interventies genoemd onder pijler 3 en 4.
Regionaal informatiepunt arbeidsmigranten (uitkering van ministerie van Sociale Zaken en werkgelegenheid)	€200.000 voor 2024	<p>Enmalige uitkering in septembercirculaire aan de arbeidsmarktregio. Moet afgestemd worden met regiogemeenten. Is ambtelijk positief ontvangen om, initiatief ligt 17 juli voor als hamerstuk in de bestuursvergadering van het Regionaal Werkbedrijf.</p> <p>SZW bereidt een voorstel voor over een jaarlijks terugkerende uitkering vanaf 2025 aan alle regio's met een informatiepunt.</p>
Slim investeren (budget gemeente)	Nader te bepalen.	Er is een p.m. reservering gedaan bij Slim Investeren onder de noemer Jeugd.
Opleidingsbudget gemeente	Nader te betalen.	Indien de adviseurs Bulgaarse arbeidsmigranten in dienst komen, kan hun training hieruit bekostigd worden.

Opleidingsbudget Pact partners	Nader te betalen.	Moet afgestemd worden met de Pact partners. Voor de trainingen cultuursensitief werken (pijler 4).
Bijdrage vanuit gemeentelijke opgaven	In uren.	Voor kernteam en uitvoering interventies die binnen de gemeentelijke taak passen.
Extra middelen voor WEB cursussen (taallessen voor niet-inburgeringsplichtigen)	Nader te bepalen.	Incidentele bijdrage van min SZW voor WEB cursussen voor Oekraïense ontheemden en arbeidsmigranten is aangekondigd. Hoogte nog onbekend.

De middelen die beschikbaar zijn vanuit de SPUK Kansrijke wijk en de subsidie van SZW (in totaal **€367.000** voor het eerste jaar) zullen gebruikt worden voor de genoemde interventies onder pijler 3 en 4:

- Werven en opleiden sleutelpersonen
- Werven en opleiden adviseurs Bulgaarse arbeidsmigranten
- Oprichting regionaal informatiepunt
- Trainingen voor professionals
- Voorlichtingsmateriaal en –bijeenkomsten
- Festival

Dit zijn interventies waarvoor via Kansrijke wijk en de subsidie van SZW middelen zijn toegekend . Bovendien zijn dit interventies waar de arbeidsmigranten zelf en de professionals in de wijk op korte termijn effect van zullen ondervinden.

De totale kosten van de interventies onder pijler 3 en 4 zijn **€ 328.200**. Dat laat nog ongeveer € 39.000 over o.a. voor de vergoeding voor de vrijwilligers en reiskostenvergoeding. Als er uit Slim Investeren, opleidingsbudgetten en WEB middelen nog meer middelen vrijgemaakt kunnen worden, ontstaan er ook mogelijkheden voor het mobiel informatiepunt, een ruimer werkbudget voor activiteiten of onvoorziene kosten.

Bijlage 1: samenstelling gemeentelijk kernteam aanpak arbeidsmigranten

- Programmamanager (algehele aansturing en coördinatie)
- Opgaveregisseur ondermijning (aansturing pijler 1 en 2)
- Projectmedewerker
- Coördinator handhaving (pijler 2)
- Adviseur jeugd en/of onderwijs voor de interventies behorend bij pijler 3 van de aanpak; hoe kunnen we aansluiten bij activiteiten die reeds lopen bij samenwerkingspartner (GGD, jeugd- en wijkteams), bij het Pact en binnen de gemeente? Er is een lijst van mogelijke koppelkansen opgesteld, verder uitgewerkt moet worden hoe daarbij aangesloten kan worden en wat daarvoor nodig is (in mensen, middelen of materiaal).
- Kennis/vakspecialist voor het beantwoorden van vragen van de raad, pers, e.a. en het bestuurlijk besluitvormingsproces (voor alle 4 de pijlers).
- Communicatieadviseur om het team mee te nemen in een doelgroep analyse en communicatiestrategie.
- Adviseur leefbaarheidsvraagstukken
- Adviseur Wonen voor het evalueren van het beleidsinstrumentarium, uitvoering van het amendement/motie op de huisvestingsverordening, onderzoeken van nieuwe/ andere mogelijkheden die in andere steden worden toegepast
- Adviseur Economie voor gesprekken met bedrijven over alternatief werk: het arbeidspotentieel van arbeidsmigranten die er reeds zijn, benutten. Kunnen we mensen begeleiden naar ander werk? Ook voor onderzoek om inzicht te krijgen in waar arbeidsmigranten werken en of werkgevers hun rol als goed werkgever invullen. Illegale bedrijven kan je niet aanspreken, maar legale wel. Hier inzicht in krijgen en op handelen.
- Onderzoeker van Onderzoek & Statistiek: vergelijking met andere steden, monitoring van de effecten van de interventies.
- Strategisch adviseur voor de lobby richting Rijk, regionale samenwerking e.d.
- Opgaveregisseur Zorg en Veiligheid voor het uitwerken van opvang voor slachtoffers van arbeidsuitbuiting.
- Projectleider voor de oprichting van het regionaal informatiepunt arbeidsmigranten: afstemming met de regio, met ministerie van SZW en de werving en opleiding van de adviseurs die er komen te werken.

De capaciteit wordt beschikbaar gesteld binnen de beschikbare capaciteit, en waar nodig wordt er binnen de opgave geprioriteerd om dit te realiseren.

gemeente Zaanstad

Stadhuisplein 100, 1506 MZ Zaandam
Postbus 2000, 1500 GA Zaandam

T 14 075
www.zaanstad.nl